

מורכב!

תמצית:

בדרך כלל, אין איסור (נוסף) חל על איסור (קיים).

אולם יש תנאים שאיסור נוסף כן יחול:

- באיסור "כולל" – מחלקת
 - באיסור (הכולל וגם) "מוסיף" – לכו"ע
- (ראה למטה הגדרות "איסור כולל" ו"איסור מוסיף")

מבנה:

- ① מחלקת האם איסור "כולל" מתגבר על "אין איסור חל על איסור" (בלי גם איסור "מוסיף") – **חכמים: לא, ר"מ: כן**. מחלקת זו התבטאה במקרים הבאים:
 - אוכל גיד הנשה של נבילה (איסור כולל)
 - אוכל גיד הנשה של בהמה האסורה בהנאה (איסור "כולל" וגם "מוסיף")
- ② "חכמים" הנ"ל היינו **רבי יוסי הגלילי** - שאמר במקרה של אדם טמא שאכל אוכל קדש טמא (מקרה של איסור כולל), **שפטור מכרת**.
- ③ קושיא: יש ברייתא בה מוצאים שרבי יוסי הגלילי סובר הפוך – שאיסור כולל **כן מתגבר** תירוץ: הברייתא הזאת מוטעית (נושא הברייתא: שגג במלאכה ביום כיפור שחל בשבת – האם חייב 1 או 2) **הערה: למטה לא ניכנס לפרטים לגבי ③**

הגדרות מונחים

- **איסור כולל:** האיסור השני רחב יותר וכולל יותר דברים
- **איסור מוסיף (איסור חמור):** האיסור השני מוסיף שכבה נוספת של איסור על אותו דבר

①

מקרים / דינים - מחלקת

ר"מ	חכמים	ר"ש (מובא ברש"י)	שיטות:
			מקרים
חייב 2 אית ליה איסור כולל	חייב (רק) 1 (על איסור גיד) לית ליה איסור כולל	חייב (רק) 1 (על איסור גיד) לית ליה איסור כולל	אוכל גיד הנשה של נבילה (איסור כולל – שאיסור נבילה כולל גם בשר בנוסף לגיד)
חייב 2 (כ"ש כשמוסיף בנוסף לכולל)	חייב 2 אית ליה כשכולל וגם מוסיף	חייב (רק) 1 (על איסור גיד) לית ליה איסור מוסיף	אוכל גיד הנשה של בהמה האסורה בהנאה (כגון של קרבן עולה או שור הנסקל) (איסור כולל שכולל גם הבשר וגם איסור מוסיף - שמוסיף איסור בהנאה)

②

הערה

"חכמים" (שלית להו איסור כולל ואית להו איסור מוסיף) היינו ריה"ג דלהלן:

- אין כרת לאדם טהור שאכל קדש טמא
- יש כרת לאדם טמא שאכל קדש טהור
- יש מחלקת (למטה) האם יש כרת לאדם טמא שאכל קדש טמא

מקרים / דינים - מחלקת

חכמים (ר"מ"מ"מ"מ)	רבי יוסי הגלילי	שיטות: <u>מקרים</u>
פטור מכרת	פטור מכרת	אדם טהור שאכל אוכל קדש טמא
חייב כרת אין כאן מצב של איסור חל על איסור		אדם טמא שאכל אוכל קדש טהור (או אפילו אוכל קדש טמא - אם נטמא לאחר שהאדם נטמא ¹)
חייב כרת יש כאן מצב של איסור חל על איסור ויש כאן מצב של איסור כולל (שנאסר גם על חתיכות טהורות) ואית ליה איסור כולל	פטור מכרת יש כאן מצב של איסור חל על איסור ויש כאן מצב של איסור כולל (שנאסר גם על חתיכות טהורות) אבל לית ליה איסור כולל	אדם טמא שאכל אוכל קדש טמא - והאוכל קדש נטמא לפני שהאדם נטמא

¹ שאז האיסור כבר חל על האדם (טרם שיהיה מצב של איסור חל על איסור)**סוגיא - דף קא: - נושא: פירוט תשובת חכמים לר"י לגבי שמצוות גיד הנשה חל רק משעת מתן תורה**

סקירה כללית

פירוט למטה

משנתנו

ר"י סובר שגיד הנשה אסורה גם בבהמה טמאה וממשיך לומר "והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה, ועדיין בהמה טמאה מותרת להן אמרו לו בסיני נאמר אלא שנכתב במקומו"

ברייתא - פירוט

הברייתא (עם תוספת פירוט מהגמרא) מפרטת יותר ממשנתנו את תשובתם של חכמים לר"י: "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה" – ובאותה שעה שעה עוד לא נקראו בני ישראל אלא בני יעקב (- עד "וישאו בני ישראל את יעקב אביהם")

קושיא

לפי חכמים למה לא נאמר שחל חיוב גיד הנשה מאותה תקופה שנקראו "בני ישראל"?

תירוץ

אינו הגיוני כי אז אינו שעת המעשה

ואינו הגיוני שניתנה תורה חלקית פעמיים – למעט אם היה שעת מעשה